

Ecologisch veldonderzoek vleermuizen en kleine marterachtigen

Markengouw 428 te Amsterdam

In opdracht van: Gemeente Amsterdam

15 november 2017

Colofon

© 2017 Laneco / Gemeente Amsterdam

Tekst en samenstelling: Ing. T. Brouwer
Projectleiding: Ir. D. van Pijkeren
Eindverantwoordelijk: Ir. D. van Pijkeren
Met medewerking van: Dhr. R. Eversteijn

Projectnummer: 111.17.01

In opdracht van: Gemeente Amsterdam

Wijze van citeren: Brouwer, T., 2017. Ecologisch veldonderzoek vleermuizen en kleine marterachtigen. Markengouw 428 te Amsterdam. Laneco, Ede.

Contact: Laneco
Mastbos 25
6718 HA Ede
www.laneco.nl

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Laneco noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

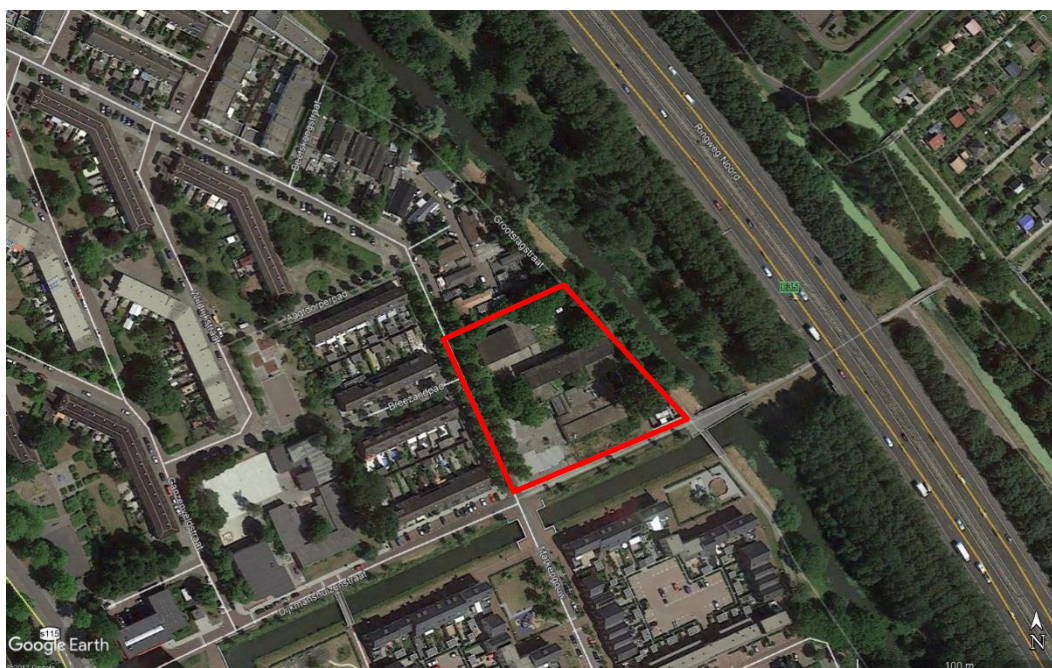
INHOUD

1	INLEIDING	5
1.1	AANLEIDING	5
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN	5
2	SOORTENBESCHERMING	7
3	SOORTBESCHRIJVING	9
3.1	VLEERMUIZEN.....	9
3.2	KLEINE MARTERACHTIGEN	9
4	ONDERZOEKSVRAAG EN METHODE	11
4.1	ONDERZOEKSVRAAG	11
4.2	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	11
4.3	ONDERZOEKSRONDES.....	12
5	ONDERZOEKSRESULTATEN	13
5.1	VLEERMUIZEN.....	13
5.2	KLEINE MARTERACHTIGEN	15
5.3	OVERIGE WAARNEMINGEN	16
6	CONCLUSIE EN CONSEQUENTIES	17
6.1	CONCLUSIE.....	17
6.2	CONSEQUENTIES	17
BIJLAGE 1	LITERATUURLIJST.....	19
BIJLAGE 2	ONDERZOEKSOPSTELLING KLEINE MARTERACHTIGEN	20
BIJLAGE 3	WAARNEMINGEN OP KAART.....	21

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

De gemeente Amsterdam is voornemens om het plangebied Markengouw 428 te herontwikkelen. Alle bomen op het terrein worden gekapt en de gebouwen worden gesloopt, waarna het terrein bouwrijp wordt gemaakt voor toekomstige ontwikkelingen. Tijdens een in 2017 uitgevoerde quick scan flora en fauna (Brouwer, 2017) is geconstateerd dat het plangebied mogelijk een functie heeft voor vleermuizen en kleine marterachtigen. Laneco is gevraagd om nader onderzoek te verrichten naar het gebruik van het plangebied door deze soortgroepen.

Ligging en globale begrenzing (rode lijn) Markengouw 428 te Amsterdam (luchtfoto: Google Earth).

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGRENEN

Het plangebied Markengouw 428 ligt in Amsterdam-Noord en wordt grofweg begrensd door een woonwagenveld aan de noordkant, de Grootslagstraat aan de oostkant, de Dijkmanshuizenstraat aan de zuidkant en de Markengouw aan de westkant. De oostzijde, bestaande uit de Grootslagstraat, die niet meer is dan een pad voor langzaam verkeer, ligt tegen een brede natuurzone die tussen de Ringweg Noord en het plangebied ligt. De natuurzone is voor stedelijke begrippen erg donker. Langs de randen staan opgaande groenstructuren in de vorm van bomen en dichte struiken. In het midden ligt een watergang met een brede natuurlijke oever/berm.

Binnen het plangebied staat een voormalig schoolgebouw met enkele bijgebouwtjes en een gymzaal. Alle aanwezige gebouwen hebben een plat dak en zijn één tot twee bouwlagen hoog. Op het plein staan enkele oude bomen. Vooral aan de zuid- en oostzijde is een dichte struikenbegroeiing aanwezig, grotendeels verwilderd. Vooral bij het deel aan de zuidzijde is zeer sterke (beveiligings)verlichting aanwezig. Ook het plein en de aanliggende heerstervakken zijn verrommeld en verruigd.

Binnen het plangebied is het Ingenieursbureau van de gemeente Amsterdam voornemens om het plangebied bouwrijp te maken. Alle bomen op het terrein worden gekapt en de gebouwen worden gesloopt, waarna het terrein bouwrijp wordt gemaakt voor toekomstige ontwikkelingen.

2 SOORTENBESCHERMING

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Wet natuurbescherming bepalend. De Wet natuurbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna in hun natuurlijke leefomgeving. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is, afhankelijk van het beschermingsregime, als volgt in de Wet Natuurbescherming opgenomen:

Vogelrichtlijn

- Artikel 3.1 lid 1: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen
- Artikel 3.1 lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen
- Artikel 3.1 lid 3: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben
- Artikel 3.1 lid 4 en 5: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort

Habitatrichtlijn, Bern bijlage II, Bonn bijlage 1

- Artikel 3.5 lid 1: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen
- Artikel 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren
- Artikel 3.5 lid 3: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen
- Artikel 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen
- Artikel 3.5 lid 5: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Nationaal beschermde soorten

- Artikel 3.10 lid 1a: Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
- Artikel 3.10 lid 1b: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
- Artikel 3.10 lid 1c: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Procedurele gevolgen

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- *Soorten van de Vogelrichtlijn:*
Dit betreffen alle vogelsoorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, met uitzondering van exoten en verwilderde soorten, zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.
- *Soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn:*
Dit zijn alle soorten van bijlage IV onderdeel a van de Habitatrichtlijn inclusief het verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.
- *Nationaal beschermde soorten:*
Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage A van de Wet natuurbescherming. Het gaat hier om de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

Als een ruimtelijke ingreep direct of indirect leidt tot het aantasten van verblijf- en/of rustplaatsen van de aangewezen, niet vrijgestelde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Wet Natuurbescherming. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een ontheffing noodzakelijk zijn. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege een in de wet genoemd belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Wettelijke belangen

Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn:

- Ter bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats;
- De volksgezondheid, de openbare veiligheid in het geding is;
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Voor vogels gelden voorwaarden uit de Vogelrichtlijn:

- De volksgezondheid en de openbare veiligheid in het geding is;
- Veiligheid van het luchtverkeer in het geding is;
- Ter bescherming van flora en fauna.

Voor nationaal beschermde soorten:

- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.

Zorgplicht

Naast beschermde dier- en plantensoorten, moet iedereen voldoende rekening houden met in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

3 SOORTBESCHRIJVING

3.1 VLEERMUIZEN

Vleermuizen zijn vliegende zoogdieren die aan de hand van echolocatie hun positie bepalen. Deze nachtdieren verblijven overdag in besloten ruimtes. Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger en boombewonende soorten als rosse vleermuis en watervleermuis. Daarnaast zijn er soorten die van beide elementen gebruik maken.

Ook is er onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen enz.) of bomen (in holten, achter de bast). Een groot aantal soorten, ook soorten die 's zomers in boomholten verblijven, overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders.

Vanaf begin april komen vleermuizen te voorschijn uit hun winterverblijven, afhankelijk van het weer, de ene soort wat later dan de andere. Van half mei tot half juli vormen de vleermuizen kraamkolonies waarin de jongen worden geboren en grootgebracht. De mannetjes verblijven dan apart in kleinere groepen. Vanaf half augustus tot september, in het paarseizoen, vallen de kraamkolonies uiteen en trekken sommige soorten vleermuizen uit hun voortplantingsgebied weg, terwijl andere soorten nooit ver vliegen tussen zomer en winter verblijf. In deze periode paren de meeste vleermuissoorten. Vanaf oktober gaan de verschillende soorten in winterslaap, waarbij de ene soort zich eerder terugtrekt in zijn winterverblijf dan de andere (Helmer, 1988).

Omdat de soorten vaak jarenlang gebruik maken van vaste aanvliegroutes tussen verblijfplaats en foerageergebied, kan het behoud van lijnelementen cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied.

Alle vleermuissoorten, hun verblijfplaatsen en belangrijke onderdelen van het leefgebied zijn strikt beschermd in de Wet natuurbescherming (artikel 3.5 en 3.6 van deze wet en bijlage IV van de Habitatrichtlijn).

3.2 KLEINE MARTERACHTIGEN

Kleine marterachtigen zijn alleseters, die leven van kleine dieren, eieren, insecten en vruchten. Ze leven in kleinschalige landschappen en verplaatsen zich veelal langs lijnvormige elementen. Ze zijn over het algemeen nachtactief, maar een soort als wezel wordt ook wel overdag waargenomen. De grootte van het leefgebied varieert van één tot enkele hectares; waarbij de grootte mede afhankelijk is van het voedselaanbod.

Van de in Nederland levende kleine marterachtigen is de laatste jaren de trend wat onzeker, maar verwacht wordt dat deze soorten door intensivering vrij sterk achteruit zijn gegaan in aantal en verspreiding. Onder de groep kleine marterachtigen worden in Nederland de soorten hermelijn, wezel en bunzing gevat.

Bunzing, wezel en hermelijn, hun verblijfplaatsen en belangrijke onderdelen van het leefgebied zijn beschermd in de Wet natuurbescherming (artikel 3.10 van deze wet).

4 ONDERZOEKSVRAAG EN METHODE

4.1 ONDERZOEKSVRAAG

Doel van dit onderzoek is om na te gaan of de voorgenomen ingreep gevolgen heeft voor beschermde soorten vleermuizen en kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel). Als effecten op deze beschermde soorten zodanig zijn dat belangrijke onderdelen van het leefgebied of verblijfplaatsen (indirect) verloren gaan, dan moet voor het uitvoeren van de ingreep een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd.

4.2 ONDERZOEKSMETHODIEK

4.2.1 Vleermuizen

Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd met behulp van een batdetector (Petterson D240X). Batdetectors vertalen de voor mensen onhoorbare sonargeluiden van vleermuizen in hoorbare geluiden. Vleermuizen zijn op naam gebracht door interpretatie van het ritme en de klank van hun sonargeluid, gecombineerd met zichtwaarnemingen van vliegstyl en grootte.

Er is gewerkt conform het protocol voor vleermuisonderzoek zoals opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus (NGB, 2017). Bijzondere waarnemingen zijn opgenomen en in batsound geanalyseerd.

Kraamseizoen

Er zijn twee volledige onderzoeksrondes uitgevoerd in het zomerseizoen van 2017 om de aanwezigheid van vliegroutes, belangrijke foerageergebieden, zomerverblijfplaatsen en kraamkolonies te onderzoeken. De twee onderzoeksrondes betroffen een avondonderzoek en een ochtendonderzoek. Het avondonderzoek is door drie personen uitgevoerd. Omdat vleermuizen 's ochtends enige tijd zwermen is het ochtendonderzoek uitgevoerd door één persoon. Er is gekeken naar vliegroutes, foeragerende dieren en uitvliegers. Omdat er maar zeer beperkt activiteit van laatvlieger was (een enkel langsvliegend dier) en de bebouwing niet geschikt was voor deze soort, is geen tweede avondronde uitgevoerd.

Paarseizoen

Er zijn in de nazomer van 2017 twee onderzoeksrondes uitgevoerd om de aanwezigheid van vliegroutes, belangrijke foerageergebieden en paarplaatsen te onderzoeken. Er zijn twee avondrondes uitgevoerd; de eerste door twee personen en de tweede door één persoon.

4.2.2 Kleine marterachtigen

Er zijn voor dit onderzoek twee onderzoeksmethoden gebruikt om de aan- of afwezigheid van de soort in beeld te brengen. Voor de verschillende soorten (bunzing, hermelijn en wezel) zijn verschillende methoden succesvol gebleken. Zie bijlage 2 voor de onderzoeksopstelling in het veld. In het veld bleek de ruimte om Mostelaboxen te plaatsen beperkt, mede omdat een deel van het plangebied niet vrij toegankelijk was. Er is daarom maar één Mostelabox met cameraval geplaatst.

Mostelabox

Er is één Mostelabox met cameraval geplaatst om de aanwezigheid van kleine marterachtigen te onderzoeken, waarvoor deze onderzoeksmethode erg succesvol is.

Cameraval

Er zijn twee wildcamera's langs lijnvormige elementen geplaatst. Om dieren tijdelijk te fixeren wordt een object met visolie geplaatst voor de camera, zodat beelden goed vastgelegd kunnen worden.

4.3 ONDERZOEKSRONDES

Datum	Start/einde	Soort/periode	Zon op/ onder	Windkracht	Temperatuur	Bijzonderheden
22 mei 2017	21.36 – 23.38 uur	Vleermuizen/ avond	21.38 uur	windstil	18 °C	Bewolkt
3 juli 2017	3.30 – 5.30 uur	Vleermuizen/ ochtend	5.26 uur	windstil	11 °C	Helder
7 augustus 2017	Nvt	Kleine marterachtigen/ uitzetten onderzoeksopstelling	Nvt	Nvt	Nvt	Geen
21 augustus 2017	Nvt	Kleine marterachtigen/ Verwisselen data kaarten	Nvt	Nvt	Nvt	Geen
21 augustus 2017	22.00 – 00.00 uur	Vleermuizen/ avond	20.50 uur	windstil	15 °C	Bewolkt
20 september	Nvt	Kleine marterachtigen/ verwisselen data kaarten	Nvt	Nvt	Nvt	Geen
20 september 2017	20.45 – 23.35 uur	Vleermuizen/ avond	19.42 uur	1 – 2 Bft	14 °C	Bewolkt

5 ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 VLEERMUIZEN

De waarnemingen van de zomer- en najaarsrondes naar vleermuizen zijn weergegeven op de kaarten in bijlage 3.

5.1.1 Kraamseizoen

1^e onderzoeksronde

De eerste onderzoeksronde in de zomer betrof een avondbezoek op 22 mei 2017. Tijdens deze ronde zijn gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis waargenomen. De eerste gewone dwergvleermuis werd waargenomen om 22.14 uur, ruim een half uur na zonsondergang. De eerste laatvlieger werd waargenomen om 22.30 uur. Binnen het plangebied zijn twee tot drie foeragerende gewone dwergvleermuizen en één laatvlieger waargenomen. Deze dieren waren niet afkomstig uit de bebouwing binnen het plangebied. Rondom het plangebied, onder andere boven de watergang ten oosten, zijn enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen, een ruige dwergvleermuis en een rosse vleermuis waargenomen. Binnen het plangebied was relatief weinig vleermuisactiviteit. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de grote hoeveelheid verlichting in en rondom het plangebied. Er zijn geen uitvliegende dieren waargenomen. Verblijfplaatsen, vliegroutes of andere belangrijke onderdelen van het leefgebied zijn niet aangetroffen.

2^e onderzoeksronde

De tweede onderzoeksronde in de zomer betrof een ochtendonderzoek op 3 juli 2017. Tijdens deze ronde was er erg weinig vleermuisactiviteit en zijn vanaf het begin van de ochtend maximaal twee foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen binnen het plangebied. Boven de watergang aan de oostkant van het plangebied foerageerden een gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Er zijn geen zwermende of invliegende vleermuizen waargenomen in het plangebied. In een nieuwbouwwoning op enige afstand ten zuiden van het plangebied zijn wel zwermende en invliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen, de soort heeft hier een kleine kraamkolonie. Om 4.50 uur, ruim een half uur voor zonsopgang, werd de laatste vleermuis waargenomen binnen het plangebied. Verblijfplaatsen, vliegroutes of andere belangrijke onderdelen uit het leefgebied van vleermuizen zijn niet aangetroffen binnen het plangebied.

5.1.2 Parseizoen

1e onderzoeksronde

De eerste najaarsronde betrof een avondonderzoek op 21 augustus 2017. Tijdens deze ronde zijn gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis waargenomen in en rondom het plangebied; in totaal twee tot drie gewone dwergvleermuizen en één ruige dwergvleermuis. Aan de noordkant werd soms een baltsende gewone dwergvleermuis waargenomen; dit dier heeft een paarverblijfplaats in het noordelijke gebouw

(gymzaal). Er is geen winterzwermactiviteit waargenomen. Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat er vliegroutes of andere essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen aanwezig zijn in en rondom het plangebied.

2^e onderzoeksrunde

De tweede najaarsronde betrof een avondbezoek op 20 september 2017. Tijdens deze ronde zijn gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis waargenomen. Centraal in het plangebied zijn drie tot vier foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Rondom het noordelijke gebouw werd een baltsende gewone dwergvleermuis waargenomen; dit dier heeft in dit gebouw een paarverblijfplaats. Aan de zuidkant van het plangebied zijn een baltsende gewone dwergvleermuis en een ruige dwergvleermuis waargenomen. De gewone dwergvleermuis heeft een paarverblijfplaats aan de kopse kant van de woning tegenover het plangebied. De ruige dwergvleermuis heeft een paarverblijfplaats in één van de bomen in de laan ten westen van het plangebied. Ook ten zuiden van het plangebied zijn enkele baltsende ruige dwergvleermuizen waargenomen. Er is geen winterzwermactiviteit vastgesteld. Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat er vliegroutes of andere essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen aanwezig zijn in en rondom het plangebied.

5.1.3 Winterverblijfplaats

Tijdens de verschillende op vleermuizen gerichte onderzoeksrondes, is binnen het plangebied één paarverblijfplaats vastgesteld van gewone dwergvleermuis. Het is niet uit te sluiten dat één of enkele dieren de verblijfplaats tijdens zachte winters gebruiken om te overwinteren. Een massawinterverblijfplaats wordt hier gezien de beperkte activiteit in het najaar en het ontbreken van middernachtzwermen echter niet verwacht.

5.1.4 Effecten

Tijdens de vier op vleermuizen gerichte onderzoeksrondes zijn vier soorten vleermuizen waargenomen: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis. In het noordelijke gebouw (de gymzaal) is één paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis vastgesteld. Daarnaast kan niet worden uitgesloten dat de verblijfplaats ook tijdens zachte winters door één of enkele dieren wordt gebruikt als winterverblijfplaats. Door het slopen van de bebouwing gaat één verblijfplaats van gewone dwergvleermuis verloren. Voor het beschadigen en vernielen van verblijfplaatsen van vleermuizen is een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig. Van laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis zijn alleen foeragerende en/of passerende dieren waargenomen in het plangebied. Er zijn van deze soorten geen zomer-, kraam- en/of paarverblijfplaatsen, vliegroutes of belangrijke foerageerplaatsen in het plangebied aangetroffen. In een van de bomen in de laan ten westen van het plangebied is wel een paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis vastgesteld, maar aangezien deze bomen worden behouden worden hier geen negatieve effecten verwacht mits er bij de inrichting rekening wordt gehouden met het gebruik van verlichting in en rondom het plangebied; deze mag niet uitstralen naar deze bomenlaan.

5.2 KLEINE MARTERACHTIGEN

5.2.1 Waarnemingen

Op de camera in de Mostelabox en op de veldcamera's zijn de soorten waargenomen, zoals weergegeven in de onderstaande tabel. Er zijn geen waarnemingen gedaan van de kleine marterachtigen bunzing, hermelijn en wezel. Binnen het plangebied zijn geen vaste rust- of verblijfplaatsen of andere essentiële onderdelen van het leefgebied van deze soorten aanwezig.

Soortgroep	Soort	Status
Vogels	Koolmees	Artikel 3.1 Wnb – actieve nesten
Vogels	Merel	Artikel 3.1 Wnb – actieve nesten
Vogels	Roodborst	Artikel 3.1 Wnb – actieve nesten
Vogels	Gaai	Artikel 3.1 Wnb – actieve nesten
Zoogdieren	Bosmuis	Artikel 3.10 Wnb – provinciale vrijstelling
Zoogdieren	Bruine rat	Geen
Zoogdieren	Spitsmuis onbekend	Artikel 3.10 Wnb – provinciale vrijstelling
Zoogdieren	Vos	Artikel 3.10 Wnb – provinciale vrijstelling

Compilatie van enkele waargenomen soorten op de wildcamera's (boven) en in de Mostelabox (onder). Vos (linksboven), gaai (rechtsboven), bosmuis (linksonder) en winterkoning (rechtsonder).

5.2.2 Effecten

Aangezien er geen kleine marterachtigen zijn aangetroffen binnen het plangebied, kunnen negatieve effecten op deze soortgroep door het uitvoeren van de werkzaamheden worden uitgesloten.

5.3 OVERIGE WAARNEMINGEN

Bij het onderzoek naar kleine marterachtigen zijn bosmuis, vos en een onbekende soort spitsmuis waargenomen binnen het plangebied. Voor deze soorten geldt op basis van de provinciale verordening van de provincie Noord-Holland een vrijstelling voor het aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen ten behoeve van ruimtelijke ingrepen. In de provinciale verordening is echter wel een meldings- en rapportageplicht opgenomen, zodat de provincie Noord-Holland een goed beeld kan krijgen op welke manier er van de vrijstelling gebruik wordt gemaakt en de vrijstelling niet zorgt voor een verslechtering van de desbetreffende soort.

Er zijn geen overige van belang zijnde waarnemingen gedaan binnen het plangebied.

6 CONCLUSIE EN CONSEQUENTIES

De gemeente Amsterdam is voornemens om het plangebied Markengouw 428 te herontwikkelen. Alle bomen op het terrein worden gekapt en de gebouwen worden gesloopt, waarna het terrein bouwrijp wordt gemaakt voor toekomstige ontwikkelingen. Bij een quick scan flora en fauna is geconcludeerd dat het plangebied mogelijk een functie heeft voor vleermuizen en kleine marterachtigen.

6.1 CONCLUSIE

6.1.1 *Vleermuizen*

Bij het gerichte onderzoek naar vleermuizen zijn vier soorten vleermuizen waargenomen in en rondom het plangebied: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis. Van laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis zijn alleen foeragerende en passerende individuen waargenomen binnen het plangebied: het plangebied is voor deze soorten niet van bijzondere betekenis. In het noordelijke te slopen gebouw is een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. Daarnaast kan niet worden uitgesloten dat de verblijfplaats ook tijdens zachte winters door een of enkele dieren wordt gebruikt als winterverblijfplaats. Een dergelijke functie is niet als essentieel voor de soort te bestempelen.

Er zijn geen kraamverblijfplaatsen, vliegroutes of belangrijke foerageerplaatsen in en rondom het plangebied aangetroffen. Wel is er in een van de bomen in de laan ten westen van het plangebied een paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis vastgesteld.

6.1.2 *Kleine marterachtigen*

Bij het gerichte onderzoek naar kleine marterachtigen is geen bunzing, hermelijn of wezel waargenomen in of rondom het plangebied.

6.1.3 *Overige soorten*

Bij het onderzoek naar kleine marterachtigen zijn bosmuis, vos en een onbekende soort spitsmuis waargenomen binnen het plangebied.

6.2 CONSEQUENTIES

6.2.1 *Vleermuizen*

In het plangebied is één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig. Door de voorgenomen sloop gaat deze verblijfplaats verloren. Er dient voor deze aantasting een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd en er

dienen mitigerende maatregelen genomen te worden. Deze dienen uitgewerkt te worden in een projectplan wat bij de ontheffingsaanvraag gevoegd kan worden.

In een van de bomen in de laan ten westen van het plangebied is een paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis vastgesteld. Aangezien deze bomen worden behouden worden hier geen negatieve effecten verwacht mits er bij de inrichting rekening wordt gehouden met het gebruik van verlichting in en rondom het plangebied. Deze mag niet uitstralen naar deze bomenlaan. Is dit niet mogelijk dan dient ook voor het aantasten van deze verblijfplaats een ontheffing te worden aangevraagd.

6.2.2 Kleine marterachtigen

Er zijn ten aanzien van kleine marterachtigen geen consequenties voor het bouwrijp maken van het plangebied.

6.2.3 Overige soorten

Voor de waargenomen bosmuis, vos en onbekende soort spitsmuis geldt op basis van de provinciale verordening van de provincie Noord-Holland een vrijstelling voor het aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen ten behoeve van ruimtelijke ingrepen. In de provinciale verordening is echter wel een meldings- en rapportageplicht opgenomen, zodat de provincie Noord-Holland een goed beeld kan krijgen op welke manier er van de vrijstelling gebruik wordt gemaakt en de vrijstelling niet zorgt voor een verslechtering van de desbetreffende soort.

Er zijn ten aanzien van overige soorten geen consequenties voor het bouwrijp maken van het plangebied.

BIJLAGE 1 LITERATUURLIJST

Brouwer, T., 2017. Quick scan flora en fauna Markengouw 428 te Amsterdam. Laneco, Ede.

Helmer, W., Limpens, H.J.G.A. en Bongers., W., 1e versie 1988. Handleiding voor het inventariseren en determineren van Nederlandse vleermuissoorten met behulp van bat-detectors, Stichting vleermuis-onderzoek (dr. L. Bels stichting).

Limpens, H., K. Mosterd en W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen; Onderzoek naar verspreiding en ecologie; KNNV Uitgeverij.

Netwerk Groene Bureaus, GAN, 2017. Vleermuisprotocol.

Websites:

www.kleinemarters.nl

www.stichtingkleinemarters.nl

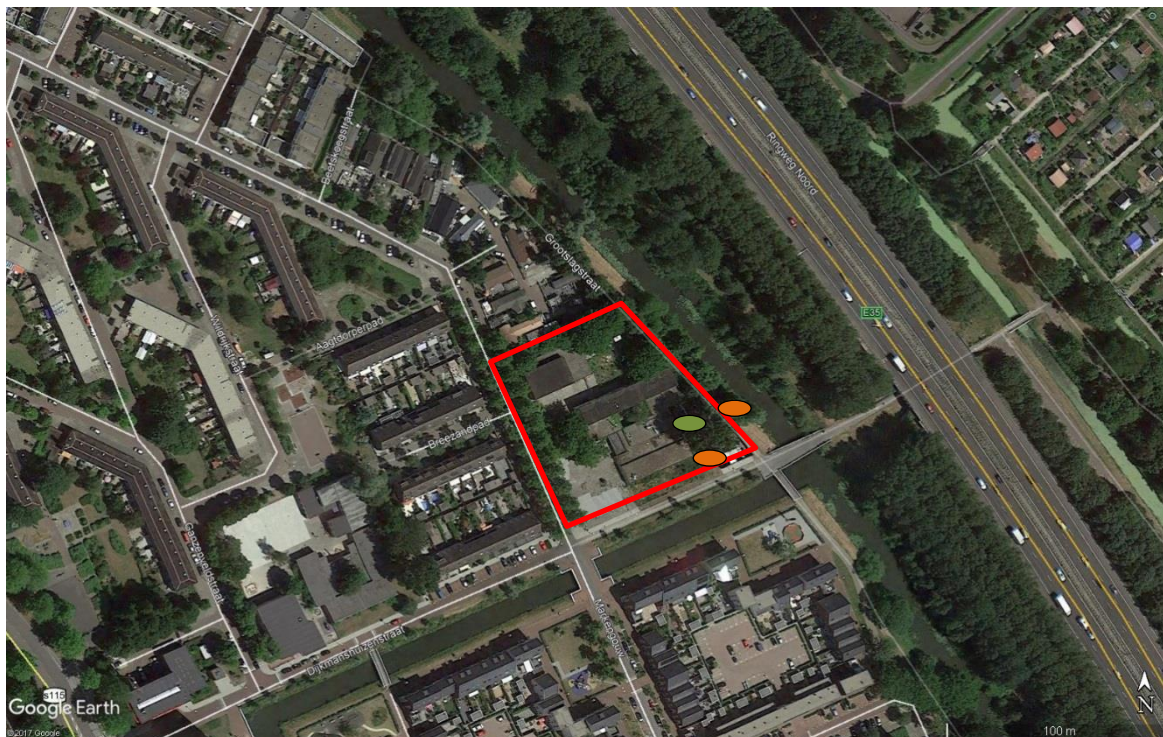
www.vleermuis.net

www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren

www.zoogdiervereniging.nl/kleinemarterachtigen

BIJLAGE 2 ONDERZOEKSOPSTELLING KLEINE MARTERACHTIGEN

Onderzoeksopstelling kleine marterachtigen Markengouw 428 te Amsterdam

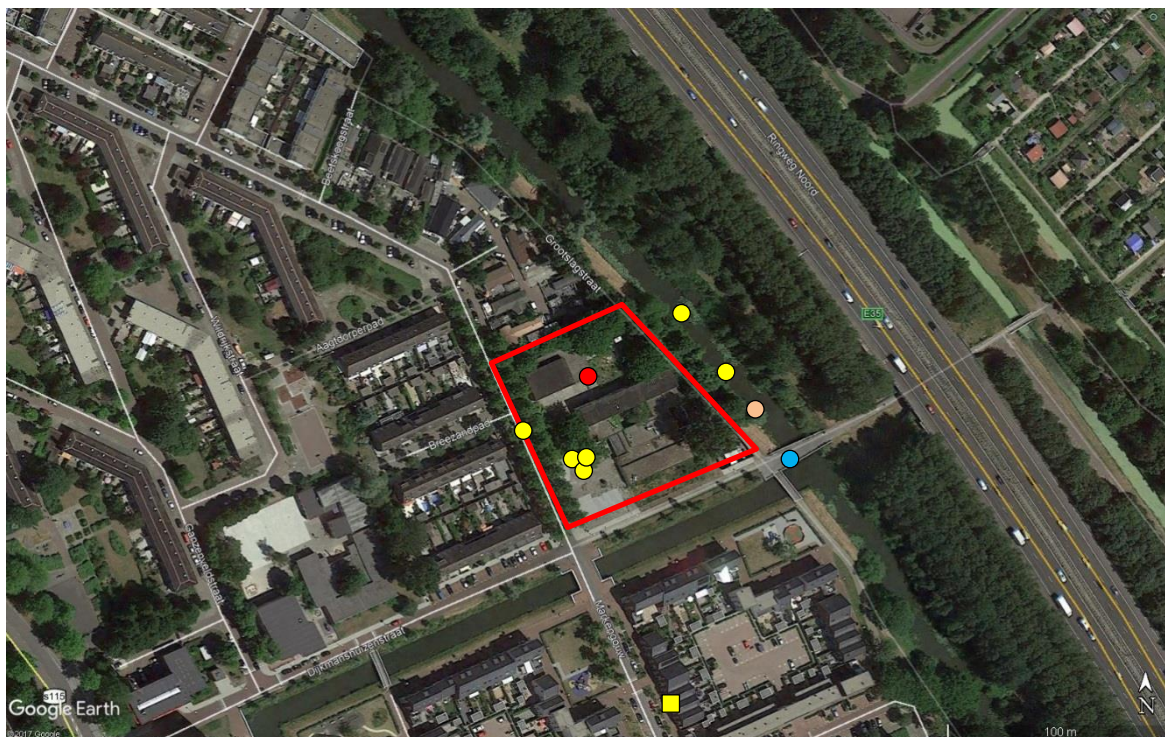

Legenda

- Mostellabox
- Wildcamera

BIJLAGE 3 WAARNEMINGEN OP KAART

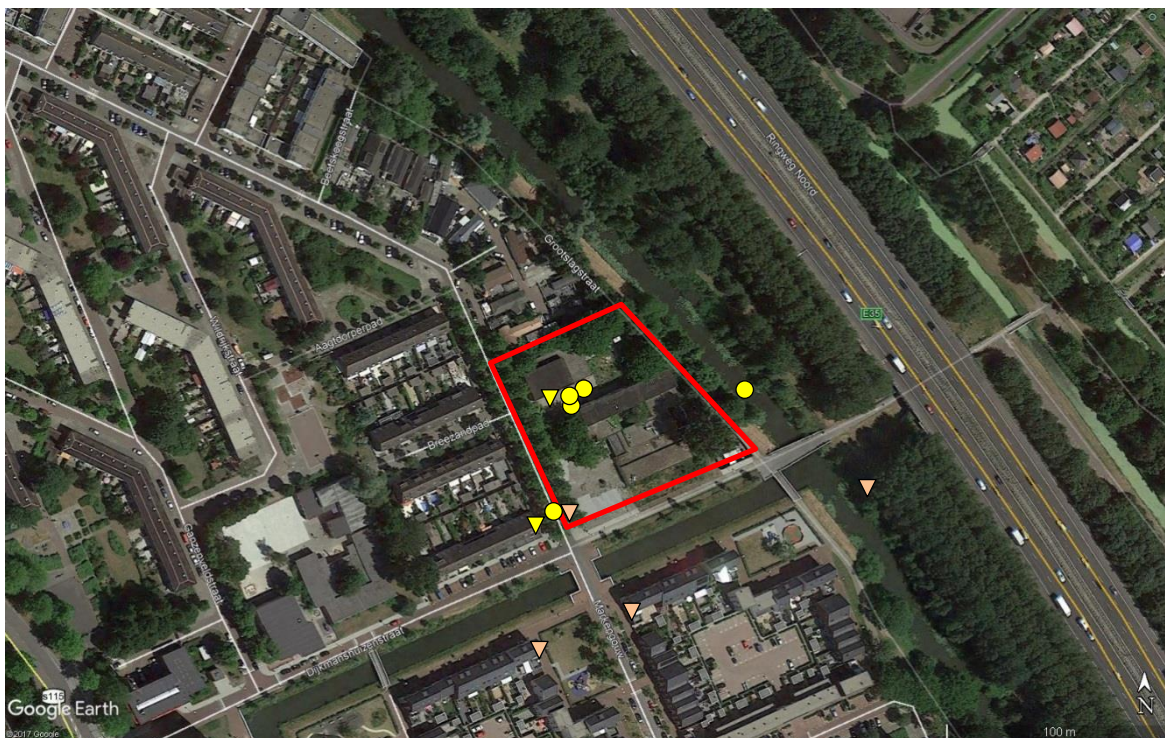
Waarnemingen Markengouw 428 te Amsterdam
Zomer 2017

Legenda

- Gewone dwergvleermuis – foeragerend/passierend
- Gewone dwergvleermuis – kraamverblijfplaats
- Laatvlieger – foeragerend/passierend
- Rosse vleermuis – foeragerend/passierend
- Ruige dwergvleermuis – foeragerend/passierend

Waarnemingen Markengouw 428 te Amsterdam
Najaar 2017

Legenda

- Gewone dwergvleermuis – foeragerend/passierend
- ▼ Gewone dwergvleermuis – paarverblijfplaats
- Ruige dwergvleermuis – foeragerend/passierend
- ▼ Ruige dwergvleermuis – paarverblijfplaats